

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ŠTÁTNY ARCHÍV V BYTČI
POBOČKA MARTIN

SPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2013

A/ PERSONÁLNY STAV

V Štátnom archíve v Bytči, pobočka Martin došlo v roku 2013 k zmene počtu zamestnancov. K 15. júlu 2013 sa po absolvovaní výberového konania stal riaditeľom pobočky PhDr. Ján Žucha. Od 15. septembra 2013 bola do dočasnej štátnej služby na uvoľnené pracovné miesto samostatného radcu prijatá Mgr. Eva Obertová. Všetky stanovené úlohy, súvisiace s činnosťou archívu boli vo vykazovanom roku splnené.

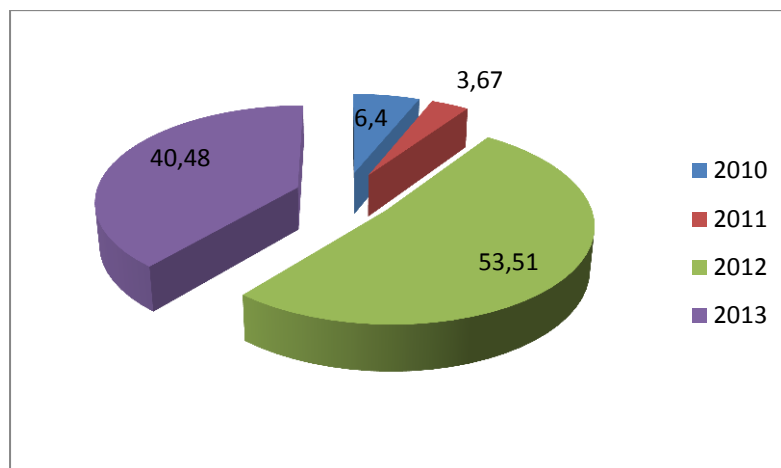
B/ PREDARCHÍVNA STAROSTLIVOSŤ

Osobné návštevy zamestnancov pobočky na úseku predarchívnej starostlivosti sa, ako aj po iné roky, osvedčili aj tento raz. Počas kalendárneho roka 2013 bolo vykonaných celkovo 13 kontrol v rámci štátneho odborného dozoru v registratúrnych strediskách pôvodcov. Medzi kontrolované subjekty patrili obecné a mestské úrady, školy a podnikateľské subjekty v okresoch Martin a Turčianske Teplice. Pracovníci pobočky priamo v danej organizácii poukázali na zistené nedostatky a poinformovali a odborne poradili osobám zodpovedným za správu registratúry v danom subjekte, ako je potrebné zistené nedostatky odstrániť.

Archív v roku 2013 prebral do svojej úschovy celkovo 40, 48 bm nového archívneho materiálu, z toho 40,42 bm prebratých dokumentov bolo po vyradovacom konaní a 0,06 bm dokumentov získaných inak. Po vyradovacom konaní sa jednalo o materiály pochádzajúce z činnosti už zaniknutých pôvodcov, ako NOJA s.r.o. v Turčianskych Tepliciach, Kultúrne centrum Vrútky, Poliklinika Martin a Turčianske Teplice, Štátne notárstvo v Martine, Okresný súd v Martine, Obvodný úrad životného prostredia v Martine, Obvodné notárske úrady v Slovenskom Pravne, Malom Čepčine a Sučanoch, Obvodný úrad miestnych národných výborov v Malom Čepčine, Špeciálna základná škola internátna v Krpeľanoch, Stredná odborná škola rybárska v Mošovciach, Živnostensko – obchodnícka strana v Sučanoch a Urbariálneho spolku v Sučanoch. Do kategórie archívnych dokumentov získaných inak patria novozískané fondy Miestneho národného výboru v Konskom, ktorý bol vyčlenený z fondu Miestneho národného výboru v Podhradí a Obvodného úradu miestnych národných výborov v Kláštore pod Znievom, ktorý bol vyčlenený z fondu Miestneho národného výboru v Kláštore pod Znievom.

Graf č. 1

Porovnanie preberania archívnych dokumentov

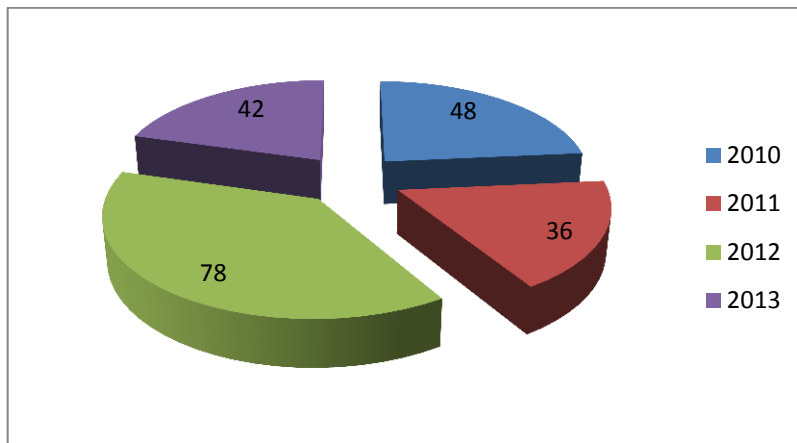
C/ SPRACOVÁVANIE A SPRÍSTUPŇOVANIE ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

V rámci spracovávanía a sprístupňovania archívnych dokumentov sa archív zamerall hlavne na spracovanie prioritných archívnych fondov, teda tých o ktoré je zo strany bádateľskej verejnosti najväčší záujem. Bolo ukončené vnútorné vyradňovanie a usporiadanie fondu Okresný národný výbor v Martine, finančné oddelenie (1961 – 1990). Pokračovalo sa aj v sprístupňovaní fondov miestnych národných výborov. V roku 2013 to boli spracované fondy Miestnych národných výborov v Belej – Duliciach, Podhradí a Konskom. Všetky sú usporiadané vrátane vnútorného vyradňovania. Prístúpilo sa aj k prepisu už spracovaných fondov do aplikácie BACH – Inventáre. Jednalo sa o fondy Miestnych národných výborov v Blatnici, Príbovciach, Rakove, Beníciach, Mošovciach, Turčeku a Sklenom a Mestského národného výboru v Martine.

Okrem spracovávanía archívnych dokumentov pracovníci pobočky značnú časť pracovnej doby venovali aj bádateľskej verejnosti. Ako vidno na **grafe č. 2** počet bádateľov v roku 2013 do istej miery klesol. Archív navštívilo celkovo 42 bádateľov, z toho bolo 41 tuzemských a 1 zahraničný. Najväčší záujem bol o štúdium materiálov z regionálnych dejín, ale taktiež z dejín školstva, zdravotníctva, sociálnej starostlivosti či národnostných menšín. Štúdiom získané materiály následne využili pri zostavovaní svojich záverečných prác alebo pri príprave a zostavovaní obecných monografií. S veľkou obľubou sa v poslednej dobe u bádateľov stretávame aj s genealogickým výskumom a štúdiom matrik z rokov 1895 – 1906.

Graf č. 2

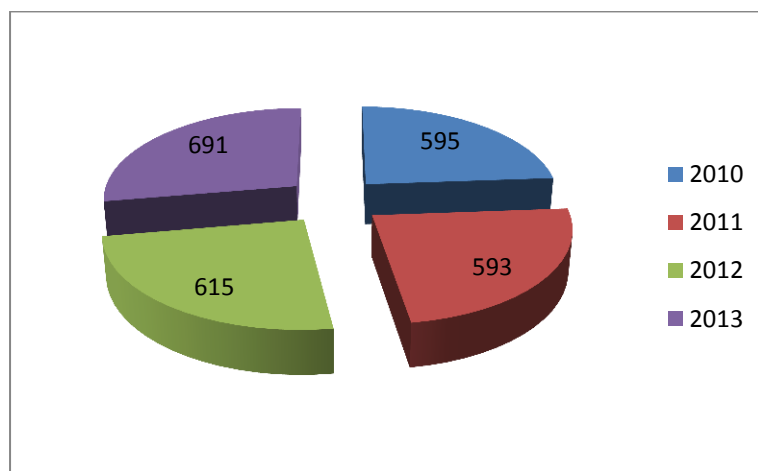
Porovnanie prístupu k archívnym dokumentom na základe bádateľského listu

Prístup k archívnym dokumentom v správnej agende sa realizuje len na základe písomnej žiadosti bez ohľadu na to, či žiadateľ požaduje overenú alebo neoverenú formu vyhotovenia archívneho dokumentu. Archív z požadovaných dokumentov vyhotovuje odpisy, výpisy a kópie. Najväčší záujem verejnosti je o archívne dokumenty potrebné k predloženiam o preukázaní majetku, či uplatňovania si reštitučných nárokov. Stúpa aj počet žiadostí o kópie vysvedčení, ktoré sú potrebné na určenie doby štúdia pre sociálnu poisťovňu z dôvodu vybavovania si dôchodku, alebo na úrady práce prípadne pre ďalšie štúdium či pre potreby nového zamestnávateľa. Mnohé žiadosti sú zamerané aj na zapožičanie projektovej dokumentácie k stavbám na základe reverzu.

Graf č. 3

Porovnanie prístupu k archívnym dokumentom formou odpisu, výpisu, potvrdenia alebo kópie

D/ PRÍRUČNÁ ODBORNÁ KNIŽNICA

V roku 2013 bola odborná archívna knižnica doplnená o 37 zväzkov časopisov a kníh, ktoré okrem zamestnancov archívu aktívne využíva aj bádateľská verejnosť. Pravidelne je dopĺňaná aj zbierkami regionálnej tlače, ktorú je vydavateľ povinný bezplatne zasielať pre potreby archívu.

E/ VÝSKUMNÁ, PUBLIKAČNÁ A KULTÚRNO - OSVETOVÁ ČINNOSŤ

Pracovníci archívu sa aktívne zapájajú do kultúrno – osvetovej činnosti. V roku 2013 archív po prvýkrát usporiadal „*Deň otvorených dverí*“. Náučnej besedy a prednášky o archíve sa zúčastnili prevažne žiaci základných a študenti stredných škôl. Zaujímali sa hlavne o históriu a činnosť archívu a taktiež o vek uložených písomností. S veľkým ohlasom sa stretli aj názorné ukážky stredovekých mestských a cechových listín a pečatí, ktorými bola beseda vhodne doplnená.

Archív sa v priebehu roka podieľal aj na príprave a samotnej organizácii historických výstav, spojených s významnými jubileami dvoch turčianskych obcí. V spolupráci s obcou Mošovce a Slovenským literárnym múzeom v Martine zorganizoval výstavu pri príležitosti osláv 780. výročia prvej písomnej zmienky o obci a 220. výročia narodenia Jána Kollára, pod názvom „*Mošovce v archívnych prameňoch a dobových fotografiách*“. Taktiež spolupracoval s obcou Kláštor pod Znievom pri usporiadaní výstavy organizovanej pri príležitosti osláv 900. výročia prvej písomnej zmienky o obci.

F/ ORGANIZAČNÁ A RIADIACA PRÁCA, VZDELÁVANIE ZAMESTNANCOV

V rámci organizačnej a riadiacej práce boli uskutočnené všetky kroky potrebné pre riadny chod archívu. Intenzívne prebiehala komunikácia so Štátnym archívom v Bytči, či už na úseku ekonomiky alebo informatiky. Taktiež v prípade potreby prebiehali konzultácie aj s jednotlivými odbormi ministerstva vnútra.

Zamestnanci archívu sa v priebehu roka zúčastnili na porade riaditeľov štátnych archívov v Bratislave a Liptovskom Mikuláši, taktiež zasadnutia akvizičnej komisie v Štátnom archíve v Bytči. Jeden pracovník absolvoval odborný seminár k „*Zákonu č.395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov.*“ Jednalo o seminár organizovaný odborom archívov a registratúr MV SR.